

**UCHWAŁA NR LX/381/2023
RADY POWIATU TURECKIEGO**

z dnia 27 grudnia 2023 r.

o zmianie Uchwały Nr XIV/110/2016 Rady Powiatu Tureckiego z dnia 18 marca 2016r. w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Tureckim na lata 2016 – 2025 wraz z Powiatowym Programem Korekcyjno – Edukacyjnym dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie w Powiecie Tureckim na lata 2016 – 2025.

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3 i art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2022r. poz. 1526 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 3 pkt 1 i art. 6 ust. 4 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021r. poz. 1249 z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Tureckim na lata 2024 – 2025 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Tureckiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 01.01.2024r.

Wiceprzewodniczący Rady

Jan Smak

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr LX/381/2023
Rady Powiatu Tureckiego
z dnia 27 grudnia 2023 r.

**POWIATOWY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY
DOMOWEJ W POWIECIE TURECKIM
NA LATA 2024 – 2025**

TUREK, GRUDZIEŃ 2023

SPIS TREŚCI

I.	WPROWADZENIE	3
II.	UWARUNKOWANIA PRAWNE	4
III.	CHARAKTERYSTYKA POWIATU TURECKIEGO	5
IV.	ZADANIA SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO	6
V.	DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W POWIECIE TURECKIM	7
VI.	INSTYTUCJE I PODMIOTY DZIAŁAJĄCE W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ	11
VII.	CELE I ZADANIA PROGRAMU	18
VIII.	REALIZATORZY PROGRAMU	19
IX.	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU	19
X.	MONITORING I EWALUACJA	20
XI.	PODSUMOWANIE	20
XII.	ZAŁĄCZNIKI	20

I. WPROWADZENIE

Przemoc domowa jest zjawiskiem wyraźnie dostrzegalnym w polskim społeczeństwie. Może być przyczyną poważnych szkód osobistych, zdrowotnych, społecznych. Często jest skutkiem, jak i ważnym czynnikiem przyczyniającym się do dysfunkcji w rodzinie. Niejednokrotnie prowadzi do naruszeń norm moralnych i prawnych. Określenie i jasne zdefiniowanie przemocy domowej nie jest łatwe. Najprostszą i najbardziej dostępną dla każdego człowieka definicją jest definicja przemocy zawarta w Słowniku Języka Polskiego, która określa przemoc jako: *fizyczną przewagę wykorzystywaną do czynów bezprawnych dokonywanych na kimś lub narzuconą bezprawnie władzę, panowanie.*

Według Ireny Pospieszyl „Przemoc to wszystkie nieprzypadkowe akty godzące w osobistą wolność jednostki lub przyczyniające się do fizycznej lub psychicznej szkody osoby, wykraczające poza społeczne zasady wzajemnych relacji.”

Najbardziej odpowiednią wydaje się być definicja zawarta w ustawie z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. j. Dz. U. z 2021r. poz. 1249 z późn. zm.), która przemoc domową definiuje jako jednorazowe albo powtarzające się, umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwość podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Ze względu na „płaszczyznę” stosowania przemocy wyróżniamy kilka jej rodzajów takich jak: przemoc fizyczną, psychiczną, seksualną, ekonomiczną, a każda z nich ma swoje charakterystyczne wyznaczniki. Jednak jest wiele elementów wspólnych charakteryzujących zjawisko przemocy, jak chociażby to, że każda forma przemocy powoduje ból, cierpienie, zawsze narusza prawa i dobra osobiste ofiary i jest intencjonalna.

Osobami doznającymi przemocy domowej są na ogół kobiety i dzieci. Rzadko mężczyźni, chociaż ostatnio w literaturze fachowej spotykamy się coraz częściej z odnotowaniem faktu stosowania przemocy wobec mężczyzn. Kategorią ofiar przemocy, o której mówi się nieco rzadziej niż o dzieciach i kobietach, są osoby niepełnosprawne i ludzie starzy.

Z reguły osobami doznającymi przemocy domowej są osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu wartości samego siebie, w jakikolwiek sposób zależne od sprawcy. Zależność ta może mieć wymiar psychiczny, fizyczny i ekonomiczny. Czasami osoba doznająca przemocy domowej staje się ofiarą z przyzwyczajenia, np. zależność ekonomiczna ustała, osoba ta stała się niezależna finansowo, ale poddawanie się atakom przemocy jak gdyby stało się codziennością – przyzwyczała się i mimo braku zależności od osoby stosującej przemoc domową nie znajduje w sobie siły i odwagi, by przeciwstawić się sytuacji, w której dochodzi do przemocy. Osoba doznająca przemocy domowej potrzebuje dużo czasu, aby odbudować świadomość swojej wartości, jeśli przez lata była poniżana i wykorzystywana.

Wielu osobom doznającym przemocy domowej udaje się przeciwstawić osobie stosującą przemoc, niemniej jednak większość potrzebuje pomocy innych; bez tego sama nigdy nie zdobędzie się na odwagę, żeby przeciwstawić się stosowaniu wobec niej przemocy.

Najczęstszymi przyczynami pozostawania w relacjach opartych na przemocy jest wyuczona bezradność, negatywny obraz siebie, zbyt wielkie trudności ekonomiczne w wyniku odejścia z domu, niemożność samodzielnego radzenia sobie, trudności ze znalezieniem pracy i nawiązaniem nowych przyjaźni, dzieci potrzebują ojca, społeczne napiętnowanie rozwódek, osoba stosująca przemoc domową zmieni się.

Osobami stosującymi przemoc domową najczęściej są osoby niekontrolujące swoich emocji, w których agresja wyzwała się z byle powodu. Są to osoby z niskim poczuciem własnej wartości, które próbują zagłuszyć demonstracją siły. Zła sytuacja mieszkaniowa, ciągłe kłopoty finansowe, problemy zdrowotne, niska pozycja społeczna, nadmierne spożywanie alkoholu to elementy sytuacji życiowej, które osłabiają odporność psychiczną i często powodują wzrost poziomu agresji. Osoby stosujące przemoc domową to także osoby doświadczające ciągłych niepowodzeń w przewyciężaniu trudności, mające problemy z komunikacją z innymi, a to z kolei prowadzi do niemożności prawidłowego odreagowania swoich emocji. To odreagowanie następuje więc w postaci zachowań agresywnych w stosunku do słabszych osób. To często osoba, która w dzieciństwie sama doznała przemocy lub była częstym jej obserwatorem. Wzory zachowań własnych rodziców potem powielane są w dorosłym życiu, a szczególnie silnie uaktywniają się poprzez stres i mocne pobudzenie emocjonalne. Przyczyny agresywnych zachowań można doszukiwać się najczęściej w zaburzeniach osobowościowych, skłonnościach sadystycznych. Ponadto często ich działania agresywne wynikają z motywów urojeniowych.

Konieczne jest zatem systematyczne podnoszenie standardu usług adresowanych do osób doznających przemocy domowej, jak i do osób stosujących przemoc domową, odpowiednie przygotowanie służb, by w sposób profesjonalny umiały przeciwdziałać temu zjawisku, jak też skutecznie pomagać osobom doznającym przemocy domowej. Ważna jest też stała edukacja społeczeństwa mająca na celu zmianę świadomości odnośnie negatywnych i szkodliwych stereotypów dotyczących stosowania przemocy, jak też roli kobiety i mężczyzny. Niezmiernie istotny jest stały rozwój profilaktyki – propagowanie postaw alternatywnych wobec przemocy, nauka umiejętności społecznych i wychowawczych. Istotne jest także inspirowanie i promowanie nowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

II. UWARUNKOWANIA PRAWNE I STRATEGICZNE.

Najważniejszym dokumentem, który ustanawia podstawowe prawa człowieka jest **Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej** z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.). Rozdział drugi pt. „Wolności, Prawa i Obowiązki Człowieka i Obywatela” reguluje zasady zapewniające każdemu nietykalność osobistą i cielesną oraz stawia na ich straży władze publiczne. Konstytucja przyznaje każdemu prawo żądania od organów władzy publicznej szczególnej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzykiem i demoralizacją.

Kolejnym dokumentem regulującym działania dotyczące przemocy w rodzinie jest **ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej** (t. j. Dz. U. z 2021r. poz. 1249 z późn. zm.). Definiuje ona pojęcie przemocy domowej. Ponadto określa zadania organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, zasady postępowania wobec osób doznających przemocy domowej oraz zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc domową.

Zjawisko przemocy występuje bardzo często w środowiskach dotkniętych problemem alkoholowym, dlatego kwestie przemocy reguluje również **ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi** (t.j. Dz. U. z 2015r. poz. 1286 z późn. zm.). Jako jeden ze sposobów przeciwdziałania alkoholizmowi przedstawia przeciwdziałanie przemocy domowej. Nakłada ona na samorząd gminny obowiązek udzielania pomocy psychologicznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy alkoholowe oraz obrony przed przemocą domową.

Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 901 z późn. zm.) także określa kompetencje jednostek i pracowników pomocy społecznej, których zadaniem jest udzielanie wszelkiej pomocy osobom i rodzinom dotkniętym problemem przemocy domowej, ponieważ przemoc domowa jest jednym z powodów przyznawania pomocy społecznej.

Kwestie przemocy reguluje również **ustawa z dnia 25 lutego 1964r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy** (Dz. U. z 2015r. poz. 2082 z późn. zm.) oraz **ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. - Kodeks postępowania karnego** (Dz. U. z 2022r. poz. 1375).

Ważnym dokumentem strategicznym realizowanym na poziomie krajowym jest **Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej**, który został ustanowiony na lata 2024 – 2030 Uchwałą Nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023r. (M.P. 2023.1232). Jego podstawowym celem jest

zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Polsce. Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej określa zadania w zakresie podejmowania działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej, zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową oraz zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Według polskiego prawa przemoc wobec najbliższych jest przestępstwem ściganym z urzędu. Wszystkie instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu są zobowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję. Zaniechanie tego obowiązku może skutkować odpowiedzialnością karną. Także osoby, które pełnią w ramach swoich obowiązków zadania służbowe mają obowiązek powiadomienia policji lub prokuratora w przypadku podejrzenia o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy wobec członków rodziny. I ważna kwestia – każdy dowiedziawszy się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuratora lub policję. Jednak w tym wypadku – ze względu na brak sankcji prawnych i status „obowiązku społecznego” niewypełnienie tych zapisów nie pociąga za sobą konsekwencji.

Czyny zabronione kwalifikowane jako przemoc domowa.

W danym środowisku popełniane są czyny, które ustawowo podlegają karze. Zgodnie z kodeksem karnym, do takich czynów zaliczamy:

- 1) pozostawianie osoby względem, której jest się obowiązany do opieki, w sytuacjach zagrażających bezpośrednio jej życiu lub zdrowiu,
- 2) groźby popełnienia przestępstwa na szkodę najbliższych,
- 3) zmuszanie do określonych zachowań,
- 4) gwałt,
- 5) nakłanianie i zmuszanie do czynów nierządnych przy wykorzystaniu stosunku zależności,
- 6) dopuszczanie się czynu lubieżnego względem osoby poniżej 15 lat,
- 7) znęcanie się psychiczne lub fizyczne,
- 8) rozpijanie małoletniego,
- 9) uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego,
- 10) porzucanie małoletniego lub osoby nieporadnej,
- 11) uprowadzanie lub zatrzymanie małoletniego wbrew woli osoby powołanej do opieki,
- 12) naruszanie nietykalności cielesnej,
- 13) kradzież na rzecz osoby najbliższej,
- 14) niszczenie mienia.

III. CHARAKTERYSTYKA POWIATU TURECKIEGO.

Powiat Turecki położony jest w wschodniej Wielkopolsce. Obok powiatu kaliskiego jest najbardziej na wschód położonym powiatem Wielkopolskim. Graniczy z powiatami: kolskim, konińskim, kaliskim, leżącymi w obrębie województwa wielkopolskiego oraz z powiatem sieradzkim i poddębickim z województwa łódzkiego. Zajmuje powierzchnię 929,3 km². Swym zasięgiem obejmuje 9 gmin, w tym 6 gmin wiejskich (Brudzew, Malanów, Przykona, Turek, Kawęczyn, Władysławów), dwie gminy miejsko – wiejskie (Dobra i Tuliszków) oraz jedną gminę miejską (Turek). Liczba ludności powiatu tureckiego wynosi około 80 tys. mieszkańców, z czego najwięcej mieszkańców ma miasto Turek, natomiast najmniejszą populacją charakteryzuje się gmina Przykona.

Na dzień 31 grudnia 2022r. (według danych z gmin) ludność powiatu liczyła ogółem 83 032 osoby. Stolicą Powiatu jest centralnie położony Turek, miasto liczące około 28 tys. mieszkańców.

Przez Turek przechodzą główne szlaki komunikacyjne, prowadzące do Poznania, Konina, Koła, Łodzi, Sieradza i Kalisza.

Powiat Turecki jest postrzegany jako rejon o wysokim poziomie rozwoju społeczno – gospodarczego. Ranga powiatu wynika z jego przynależności do Wielkopolski, regionu o dużych tradycjach i kulturze gospodarczej.

Teren powiatu ma dobrze rozwiniętą infrastrukturę: sieci wodociągowe i sanitarne, elektryczne, telefoniczne, połączeniu drogowe i wiele placówek handlu detalicznego. Dobrze rozwinięte jest szkolnictwo średnie i zawodowe, między innymi kompleks szkół rolniczych.

IV. ZADANIA SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO.

W ograniczanie zagrożeń życia spowodowanego przemocą domową angażują się w coraz większym zakresie społeczności lokalne. W samorządach gminnych i powiatowych powstają specjalistyczne placówki udzielające pomocy ofiarom przemocy (ośrodki lub punkty interwencji kryzysowej, punkty konsultacyjne, telefony interwencyjne, samopomocowe grupy wsparcia), realizowane są programy korekcyjno – edukacyjne dla sprawców przemocy.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej określa dla organów samorządu gminnego i powiatowego następujące zadania:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej,
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Samorząd gminny realizuje również obowiązek przeciwdziałania przemocy domowej, szczególnie w rodzinie z problemem alkoholowym. Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, do zadań własnych gminy należy m.in. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Do zadań własnych samorządu powiatowego należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej,
- 2) opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- 4) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez samorząd powiatowy należy w szczególności:

- 1) tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej,
- 2) opracowywanie i realizacja programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową;
- 3) opracowywanie i realizacja programów psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- 4) wydawanie zaświadczeń o zgłoszeniu się osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową i programów psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

Ośrodki interwencji kryzysowej udzielają pomocy w różnorodnych sytuacjach, od kryzysów normatywnych do ostrych kryzysów sytuacyjnych takich jak próba samobójcza, śmierć bliskiej osoby czy zdrada. Ośrodki interwencji kryzysowej zazwyczaj prowadzą miejsca hostelowe dla ofiar przemocy w rodzinie.

Punkt Interwencji Kryzysowej zajmuje się osobami i rodzinami w kryzysie lub stanie przedkryzysowym poprzez udzielanie pomocy psychologicznej, prawnej oraz doradztwa pedagogicznego w następujących sytuacjach:

- problemów rodzinnych,
- przemocy w rodzinie,
- kryzysów w związkach - napadu, gwałtu,
- wypadków komunikacyjnych, katastrof, pożarów,
- utraty osobistej - kryzysów rozwoju osobistego,
- kryzysów uzależnień.

Celem funkcjonowania poradnictwa jest niesienie pomocy osobom doznającym przemocy, poszkodowanym w wyniku zdarzeń losowych, znajdujących się w sytuacjach kryzysu. W skład poradnictwa specjalistycznego wchodzi: poradnictwo prawne, psychologiczne, pedagogiczne i rodzinne. W ramach konsultacji prawnych prawnik udziela wszelkich porad i informacji, m.in. z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów, prawa cywilnego. Konsultacje psychologiczne obejmują doradztwo, wsparcie, poradnictwo indywidualne i rodzinne oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów życiowych. Zazwyczaj świadczenia poradnictwa specjalistycznego odbywają się w punktach interwencji kryzysowej.

Zespół Interdyscyplinarny to grupa specjalistów podejmująca się współpracy celem udzielenia pomocy osobom lub całym rodzinom znajdującym się w kryzysie i dotkniętym problemem przemocy. Działania te skierowane są na rozwiązanie konkretnego problemu.

V. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W POWIECIE TURECKIM.

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Turku.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Turku było w latach 2020 – 2022 realizatorem Powiatowego programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie na lata 2016 – 2025 przyjętego Uchwałą Nr XIV/110/2016 Rady Powiatu Tureckiego z dnia 18 marca 2016r. Oddziaływanie tylko na osoby doznające przemocy nie przynosi rezultatów bez odpowiedniego postępowania z osobami stosującymi przemoc domową. Dlatego też ustawodawca w art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej określił, iż do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności opracowanie i realizacja programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

Niniejszy program stanowi odpowiedź na w/w przepisy i daje podstawy i możliwości podejmowania działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową na terenie powiatu tureckiego. Celem głównym programu jest przede wszystkim redukcja zachowań agresywnych, kształtowanie postawy partnerstwa i szacunku wobec innych osób oraz odpowiedzialności za popełnione czyny związane z przemocą.

Cele szczegółowe przedstawiają się następująco:

- 1) Ograniczenie problemu przemocy domowej poprzez powstrzymanie osoby stosującej przemoc w rodzinie przed dalszym jej stosowaniem.
- 2) Uzyskanie przez osobę stosującą przemoc domową świadomości własnych przemocowych zachowań wobec członków rodziny:
  - a) uświadomienie osobie stosującej przemoc domową, czym jest przemoc,
  - b) rozwijanie umiejętności samokontroli i współżycia w rodzinie,
  - c) rozpoznanie przez osobę stosującą przemoc domową sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe.
- 3) Nauka umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów bez użycia agresji i konstruktywnego wyrażania uczuć.
- 4) Promocja pozytywnych postaw, zdrowego stylu życia, trzeźwości i abstynencji w rodzinie, a w szczególności poczucia odpowiedzialności za własne czyny.

- 5) Uświadomienie pozytywnych postaw rodzicielskich oraz kształtowanie umiejętności w zakresie wychowywania dzieci bez używania przemocy.

W latach 2020 – 2022 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Turku realizowało program korekcyjno – edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie. Na realizację programu była przeznaczona dotacja Wojewody Wielkopolskiego w wysokości 30 300,00 zł (2020r. – 12 600,00 zł, 2021r. – 10 500,00 zł, 2022r. – 7 200,00 zł). Programem zostało objętych 26 osób (2020r. – 8 osób, 2021r. – 10 osób, 2022r. – 8 osób).

W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Turku od 2014r. działa Punkt Interwencji Kryzysowej, w którym specjaliści pełniący dyżury najczęściej spotykali się z problemami emocjonalnymi, wychowawczymi, uzależnieniem od alkoholu, przemocą domową, chorobą w rodzinie, niepełnosprawnością.

We wszystkich przypadkach przeprowadzona została diagnoza problemu, następnie udzielono pomocy zgodnie z problemem jaki wystąpił i potrzebami osoby, tj. udzielano informacji, porad i wsparcia, zastosowano pracę socjalną, udzielono pomocy psychologicznej, pedagogicznej i prawnej. W sprawach wymagających podjęcia szczególnych działań na rzecz osób zgłaszających się do punktu interwent podejmował współpracę z Sądem Rejonowym w Turku, Poradnią Zdrowia Psychicznego w Turku oraz terenowymi ośrodkami pomocy społecznej.

W ramach prowadzonej działalności specjaliści w latach 2020 – 2022 udzielili pomocy 172 osobom. W tym okresie odnotowali 470 kontaktów osobistych, 52 kontaktów telefonicznych i 10 elektronicznych. Zastosowane zostały następujące formy pomocy:

Formy pomocy	2020	2021	2022
Diagnoza	68	53	51
Informacje i porady	14	26	27
Poradnictwo psychologiczne	144	103	160
Poradnictwo pedagogiczne	51	98	19
Interwencja	2	-	-
Skierowanie	4	4	6
Poradnictwo prawne	2	-	-
RAZEM	285	284	263

2. Komenda Powiatowa Policji w Turku.

Ustawa o Policji w art. 1 ust. 1 mówi, że policja przeznaczona jest do ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz utrzymania bezpieczeństwa i porządku. Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań Policji, chroniących ofiary przemocy w rodzinie należą m.in.:

- 1) interwencja,
- 2) sporządzenie dokładnego opisu zdarzenia (notatka urzędowa),
- 3) zatrzymanie sprawców przemocy w rodzinie stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także mienia,
- 4) zatrzymanie osoby podejrzanej, jeżeli istnieje uzasadnione przypuszczenie, że popełniła ona przestępstwo z użyciem przemocy na szkodę osoby wspólnie zamieszkującej, a zachodzi obawa, że ponownie popełni przestępstwo z użyciem przemocy wobec tej osoby, zwłaszcza gdy popełnieniem takiego przestępstwa grozi,
- 5) wszczęcie postępowania przygotowawczego przeciwko osobie stosującej przemoc domową w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia popełnienia przestępstwa,
- 6) zabezpieczenie dowodów popełnienia przestępstwa,
- 7) podjęcie działań prewencyjnych wobec osób stosujących przemoc domową,
- 8) udzielenie informacji osobom doznającym przemocy domowej o możliwości uzyskania pomocy.

Osoby wzywające Policję mają prawo do:

- 1) uzyskania od policjantów zapewnienia doraźnego bezpieczeństwa,
- 2) uzyskania informacji, kto przyjechał na wezwanie – numer identyfikacyjny policjantów, nazwa i siedziba jednostki,
- 3) wykorzystania dokumentacji interwencji policyjnej, jako dowodów w sprawie karnej przeciw osobie stosującej przemoc domową,

4) zgłoszenia interweniujących policjantów na świadków w sprawie sądowej.

Z informacji uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Turku wynika, iż w latach 2020 – 2022 przeprowadzono 1209 interwencji, w związku z występowaniem przemocy domowej. Osobami doznającymi przemocy domowej były przede wszystkim kobiety (386 osób), dalej w niniejszym stopniu mężczyźni (43 osoby) i osoby starsze (40 osób). Natomiast osobami stosującymi przemoc domową byli głównie mężczyźni (414 osób, z czego 324 osoby były pod wpływem alkoholu), w niewielkim stopniu kobiety (40 osób, z czego 8 było pod wpływem alkoholu) i małoletni (1 osoba). Wśród osób stosujących przemoc domową będących pod wpływem alkoholu do policyjnych pomieszczeń dla zatrzymanych do wytrzeźwienia przewieziono 201 mężczyzn i 6 kobiet.

W latach 2020 – 2022 prowadzonych było 445 procedur „Niebieskie Karty”. To ogół czynności podejmowanych i prowadzonych przez zespół osób będących przedstawicielami jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem istnienia przemocy w rodzinie.

Oznacza to, że osobą wszczynającą procedurę „Niebieskie Karty” może być: Policjant, przedstawiciel jednostki organizacyjnej pomocy społecznej – pracownik socjalny, przedstawiciel ochrony zdrowia – lekarz, pielęgniarka, ratownik medyczny, przedstawiciel oświaty – nauczyciel, przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów, gdy w toku swych czynności zawodowych, służbowych uzna, iż stosowana jest przemoc w rodzinie. Wszczęcie to następuje przez wypełnienie formularza Niebieska Karta – A przez osobę zgłaszającą problem przemocy w rodzinie.

Ujawnione przypadki występowania przemocy zostały zgłoszone do:

- ośrodków pomocy społecznej: 315,
- zespołów interdyscyplinarnych: 445,
- gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych: 332,
- organizacji pozarządowych: 3,
- innych instytucji: 328.

Ponadto, w latach 2020 – 2022, policjanci podejmowali działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej w postaci:

- szkoleń dla policjantów dzielnicowych, koordynatorów procedury „Niebieskie Karty”, członków zespołów interdyscyplinarnych,
- spotkań profilaktycznych dla mieszkańców powiatu tureckiego.

3. Terenowe ośrodki pomocy społecznej.

Na terenie powiatu tureckiego funkcjonuje 9 ośrodków pomocy społecznej (6 gminnych, 2 miejsko – gminne i jeden miejski), których zadaniem jest:

- pełnienie funkcji diagnostycznej: diagnoza środowiska lokalnego poprzez wywiady środowiskowe, pracę socjalną w środowisku zamieszkania rodzin i osób,
- pełnienie funkcji interwencyjnej: prowadzenie procedury „Niebieskie Karty”, interwencje w środowisku lokalnym, pomoc w znalezieniu miejscach w ośrodkach wsparcia,
- pełnienie funkcji prewencyjnej: profilaktyka – edukacja – wychowanie – pomoc i wsparcie dla osób doznających przemocy poprzez plany pracy, udzielanie poradnictwa i wsparcia,
- praca socjalna – informacje o formach wsparcia,
- zatrudnianie pracowników socjalnych odpowiedzialnych za działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej,
- zapewnienie pomocy psychologicznej, prawnej, pomocy medycznej, poradnictwa zawodowego i rodzinnego,
- przekazywanie informacji do sądu rodzinnego, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, asystenta rodzinnego.

Analiza zjawiska przemocy w rodzinie w latach 2020 – 2022:

Nazwa Gminy / Dane	Brudzew	Dobra	Kawęczyn	Malanów	Przykona	Tulisków	Władysławów	Turek	Miasto Turek	RAZEM
Liczba rodzin korzystających z pomocy ops	541	442	227	1952	575	1101	660	672	1787	7957
Liczba rodzin, u których stwierdzono zjawisko przemocy	47	28	23	27	30	30	51	29	125	390
Liczba rodzin, którym udzielono pomocy z powodu przemocy	47	28	23	27	30	30	51	6	18	260
Osoby doznające przemocy	47	33	27	33	61	77	51	29	125	483

Z uzyskanych informacji wynika, iż najwięcej rodzin dotkniętych przemocą w stosunku do liczby osób korzystających z pomocy społecznej jest w gminie Kawęczyn (10,1%), następnie w gminie Brudzew (8,7%), dalej w gminie Władysławów (7,7%) i mieście Turek (7%), a w pozostałych gminach procent ten kształtuje się od 1,4% do 6,3%.

Osobom doznającym przemocy domowej udzielono pomocy w formie:

- poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, prawne, socjalne,
- pomoc terapeutyczna,
- mediacje rodzinne,
- pomoc finansowa, w tym zasiłki,
- kierowania do Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- kierowanie do uczestnictwa w programach korekcyjno – edukacyjnych,
- praca socjalna, w tym rozmowy motywująco – wspierające,
- monitoring,
- wizyty sprawdzające sytuacje w rodzinie,

Główne przyczyny występowania zjawiska przemocy w rodzinie:

- problem alkoholowy,
- zaburzenia psychiczne,
- zła sytuacja materialna,
- uzależnienia,
- relacje rodzinne,
- rozwód.

Na podstawie przedstawionych danych statystycznych widać, że zjawisko przemocy domowej jest powszechne w naszym powiecie i dotyka wielu członków naszego społeczeństwa. Dlatego ważne jest podejmowanie działań mających na celu zmniejszenie zjawiska przemocy domowej oraz do wzrostu świadomości społecznej, aby osoby, które dotyka przemoc rodzinna zgłaszały ten fakt w odpowiednich instytucjach zajmujących się problemem, a same instytucje miały możliwości i instrumenty pomocy osobom doznającym przemocy domowej.

VI. INSTYTUCJE I PODMIOTY DZIAŁAJĄCE W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ.

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Turku.

Zakres udzielanej pomocy i formy przeciwdziałania przemocy w rodzinie podejmowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Turku zostały opisane w rozdziale V niniejszego programu.

2. Terenowe ośrodki pomocy społecznej:

1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brudzewie.

W sytuacji przemocy domowej pracownicy ośrodka mogą być pomocni poprzez:

- a) wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty” – każdy przedstawiciel jednostki pomocy społecznej, dowiedziawszy się o występowaniu przemocy domowej, powinien wszcząć procedurę poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A”. najczęściej „Niebieska Karta” jest wypełniania przez właściwego pracownika socjalnego opiekującego się rejonem, w którym zamieszkuje rodzina;
- b) interweniowanie w środowisku w celu sprawdzenia i monitorowania sytuacji – w przypadku otrzymania informacji o podejrzeniu występowania przemocy domowej), krzywdzeniu (w tym zaniedbaniu) dzieci, pracownicy socjalni mają obowiązek i prawo sprawdzić sytuację bezpośrednio w miejscu zamieszkania konkretnej rodziny; ponadto pracownicy socjalni m.in. diagnozują sytuację rodziny, udzielają informacji o przysługujących prawach i formach pomocy, zapewniają bezpieczeństwo poprzez np. znalezienie schronienia czy skierowania do ośrodka wsparcia, udzielają wzmocnienia i wsparcia emocjonalnego, w procesie wychodzenia z przemocy;
- c) odebranie dziecka z rodziny, gdy w związku z przemocą jego zdrowie lub życie jest zagrożone – jeśli pracownik socjalny podczas wykonywania zadań służbowych spotka się z sytuacją bezpośredniego zagrożenia zdrowia lub życia dziecka w związku z przemocą domową, w porozumieniu z funkcjonariuszem policji oraz przedstawicielem służby zdrowia może podjąć decyzję, by zadbać o bezpieczeństwo dziecka poprzez zabranie go z rodziny; w trosce o dobro dziecka powinno się wówczas umieścić je w innej najbliższej ze niezamieszkującej wspólnie osoby; jeżeli nie jest to możliwe – w rodzinie zastępczej lub całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej.

Na terenie Gminy Brudzew w latach 2020 – 2022 zostały zrealizowane następujące działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej:

- Profilaktyka przeciwdziałania przemocy poprzez dystrybuuje broszur i ulotek dla uczniów szkół podstawowych z terenu gminy (2020r. – 2022r.);
- Warsztaty „Profilaktyka zachowań agresywnych, rozwiązywanie konfliktów rówieśniczych (20 godzin) dla uczniów szkół podstawowych klas III – VIII (2021r.);
- Warsztaty „Profilaktyka zachowań agresywnych, rozwiązywanie konfliktów rówieśniczych (20 godzin) dla uczniów szkół podstawowych klas I, V, VII (2022r.).

2) Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrej.

Zakres działalności i pomocy:

- praca socjalna,
- kierowanie asystenta rodziny w środowisko,
- kierowanie do psychologa,
- kierowanie do uczęszczania na terapię,
- udzielanie informacji, w jakich instytucjach można skorzystać z pomocy,
- posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno – pomocowych (dawnej grup roboczych).

3) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Turku.

Zakres działalności i pomocy:

- współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym; posiedzenia zespołu i grup diagnostyczno – pomocowych (dawniej grup roboczych).
- praca socjalna,
- prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych, członków ich rodzin oraz osób doznających przemocy domowej.

4) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kawęczynie.

Współpracuje z Zespołem Interdyscyplinarnym oraz Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów alkoholowych w Kawęczynie.

W latach 2020 – 2022 organizowane były pogadanki i spotkania w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz dla rodziców.

5) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Malanowie.

Zakres działalności i pomocy:

- diagnoza sytuacji i potrzeb osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową,
- udzielanie informacji o:
  - możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej,
  - formach pomocy dzieciom doznającym przemocy domowej,
  - możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową;
- organizowanie dostępu do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową,
- zapewnienie osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową, schronienie w całonocowej placówce dla osób doznających przemocy domowej,
- może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową, na temat konsekwencji stosowania przemocy domowej oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

W latach 2020 – 2022 na terenie Gminy Malanów realizowane były następujące działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej:

- gromadzenie i rozpowszechnianie informacji o formach wsparcia oraz instytucjach udzielających pomocy ofiarom przemocy na stronie internetowej www.gops.malanow.pl, na tablicy ogłoszeń i prasie lokalnej, stała edukacja środowiska lokalnego poprzez ulotki, broszury (grupa docelowa: środowisko lokalne);
- systematyczne podnoszenie wiedzy i kwalifikacji przedstawicieli różnych grup zawodowych pracujących w Zespole Interdyscyplinarnym poprzez udział w naradach, szkoleniach, itp. (grupa docelowa: członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych).

6) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przykonie.

Zakres działalności i pomocy:

- praca socjalna,
- informowanie o warunkach korzystania ze świadczeń ośrodka pomocy społecznej,
- poradnictwo medyczne, rodzinne, zawodowe, socjalne.

7) Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuliszkowie.

Zakres działalności i pomocy:

- poradnictwo medyczne, psychologiczne, prawne, socjalne, zawodowe i rodzinne,
- interwencja kryzysowa i wsparcie,
- uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej,

- zapewnienie bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy domowej,
- przeprowadzenie badania lekarskiego ustalającego przyczyny oraz rodzaje uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej oraz wydanie zaświadczenia lekarskie w tym przedmiocie,
- pomoc w uzyskaniu mieszkania,
- obsługa Zespołu Interdyscyplinarnego.

W latach 2020 – 2022 na terenie Gminy Tuliszków były organizowane spotkania rodziców, dzieci i młodzieży z dzielnicowym Komisariatem Policji w Tuliszkowie, z przedstawicielem Polskiego Towarzystwa Zapobiegania Narkomanii w Turku.

8) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we Władysławowie.

Przedmiotem działań Ośrodka jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości, jak również wspieranie ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka. Za misję Ośrodka można uznać dążenie do poprawy jakości życia mieszkańców i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Ośrodek wspierając osoby i rodziny w trudnych sytuacjach życiowych z jednej strony dąży do zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego, z drugiej stosuje zasadę pomocniczości nakierowaną na wykorzystanie zasobów rodziny, jej potencjału i aktywności. Ze świadczeń pomocy społecznej mogą korzystać osoby i rodziny, w których spełnione jest kryterium dochodowe określone w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

9) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Turku.

Zakres działalności i pomocy:

- wsparcie finansowe, psychologiczne, prawne, socjalne,
- działalność grup roboczych, Zespołu Interdyscyplinarnego, który prowadzi procedurę „Niebieskiej Karty”.

Na terenie miasta Turek w latach 2020 – 2022 realizowane były następujące działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej:

- projekt „Turek bez przemocy”, spotkania w szkołach podstawowych z przedstawicielem Ośrodka Wsparcia (2020r. – grupa docelowa: dzieci i młodzież, osoby dorosłe);
- Kwarantanna nie chroni przed przemocą, spotkania z pracownikiem Ośrodka Wsparcia w szkołach podstawowych na terenie miasta (2021r. – grupa docelowa: dzieci i młodzież, osoby dorosłe);
- projekt „Przemoc zabiera moc”, spotkania z pracownikiem Ośrodka Wsparcia w szkołach podstawowych na terenie miasta Turek (2022r. – grupa docelowa: dzieci i młodzież, osoby dorosłe).

3. Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych.

Podstawowym zadaniem komisji rozwiązywania problemów alkoholowych jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, a w szczególności zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla takich osób. Na terenie Powiatu Tureckiego funkcjonują:

Gmina Brudzew:

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działa przy Urzędzie Gminy. Jej działania koncentrują się na profilaktyce uzależnień, czyli zapobieganiu uzależnianiu się kolejnych osób oraz przeciwdziałaniu negatywnym skutkom uzależnienia u osób, które są już uzależnione. Uzależnienie od alkoholu stanowi jeden z czynników ryzyka w sytuacji przemocy, komisje koncentrują się w swoich działaniach także na jej przeciwdziałaniu.

Od przedstawicieli komisji rozwiązywania problemów alkoholowych możemy oczekiwać:

- Wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”.
- Przedstawiciel komisji, który podczas wykonywania obowiązków służbowych dowie się o przemocę domową wypełnia formularz „Niebieska Karta – A”, wszczynając tym samym procedurę. Przedstawiciel komisji bierze też udział w pracach grupy roboczej, jeśli w rodzinie objętej procedurą „Niebieskie Karty” występuje problem alkoholowy.

- Uruchomienia procedury zobowiązania do leczenia.

Art. 21 § 2 ustawy dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi ustanawia zasadę dobrowolności leczenia odwykowego osób uzależnionych od alkoholu. Jednym z wyjątków od tej zasady jest instytucja zobowiązania do leczenia odwykowego uregulowana w art. 24 – 26 ww. ustawy. Warto pamiętać, że nie jest to leczenie przymusowe. Nawet po nałożeniu sądowego obowiązku do poddania się leczeniu osoba uzależniona ma prawo odmówić udziału w terapii. Procedura ta może jednak przynieść pozytywne efekty, np. wobec osób, które przejmują się oficjalnymi pismami, wezwaniami, rozprawą sądową, itp.

Gmina Dobra:

Do zadań komisji należy:

- wezwania osób z uzależnieniem na zespół wspierająco – motywujący,
- kierowanie na leczenie osób uzależnionych.

Przy gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych działania punkt konsultacyjny oraz zatrudniony jest psycholog.

Gmina Turek:

Działa Punkt konsultacyjny dla uzależnionych, członków ich rodzin oraz osób dotkniętych przemocą domową.

Gmina Kawęczyn:

Gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych działa we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kawęczynie, Zespołem Interdyscyplinarnym, jak również z Punktem Konsultacyjnym dla osób uzależnionych i współuzależnionych zlokalizowanym w Kowalach Pańskich – Kolonia.

Gmina Malanów:

- prowadzenie Punktu Konsultacyjnego przy Urzędzie Gminy w Malanowie, gdzie świadczona jest pomoc dla osób stosujących przemoc i osób doznających przemocy domowej,
- szkolenia dla różnych grup zawodowych w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Gmina Przykona:

Do zadań komisji należy inicjowanie działań w zakresie:

- zwiększania dostępności terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- udzielania rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową,
- prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii,
- wspomagania działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Gmina Tuliszków:

Do zadań komisji należy:

- podejmowanie czynności zmierzających do podjęcia leczenia odwykowego osób zgłoszonych do komisji:
  - przeprowadzanie rozmów w sprawach osób nadużywających alkoholu,
  - przyjmowanie i rejestrowanie wniosków o leczenie odwykowe wpływających z instytucji m.in. Prokuratury Rejonowej, Komendy Miejskiej Policji, Sądu Rejonowego, Izby Wyrzeźwień, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz od członków rodzin osób nadużywających alkohol,
  - motywowanie osób zgłoszonych do komisji do podjęcia leczenia odwykowego,
  - monitorowanie przebiegu leczenia,
  - podejmowanie działań w stosunku do osób nadużywających alkohol w sposób ryzykowny i szkodliwy oraz kierowanie ich do miejsc pomocy specjalistycznej;
- podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu:
  - zlecenie przeprowadzania badań przez zespół biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania formy leczenia osób zgłaszanych do komisji,

- kierowanie wniosków do sądu o nałożenie obowiązku leczenia w zakładzie leczenia odwykowego,
- wnoszenie środków odwoławczych od orzeczeń sądów i instancji w sprawach o zobowiązanie do leczenia;
- występowanie członków komisji w charakterze strony przez sądem w sprawach o leczenie odwykowe;
- udzielane rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową;
- kierowanie osób uzależnionych, współuzależnionych i doznających przemocy domowej do instytucji świadczącej usługi specjalistyczne.

Gmina Władysławów:

Komisja działa przy Urzędzie Gminy we Władysławowie. Podstawowym zadaniem komisji jest prowadzenie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego, a także inicjowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

Gmina Miejska Turek:

Do zadań komisji należy motywowanie do leczenia osób uzależnionych, w których występują problemy przemocy domowej.

4. Grupa Anonimowych Alkoholików.

Grupa Anonimowych Alkoholików działa na zasadach wspólnoty, grupy samopomocowej dla kobiet i mężczyzn mających problemy z uzależnieniem od alkoholu. Spotkania odbywają się cyklicznie, na których na bieżąco omawiane są problemy, wspólnie poszukiwane są rozwiązania oraz podejmowane są działania w celu pozytywnego wzmocnienia osób uzależnionych. Obowiązuje zasada równości, dobrowolności, zaufania i poufności informacji. Na terenie Powiatu Tureckiego funkcjonuje 6 grup:

Gmina Brudzew:

Niejednokrotnie zjawisko przemocy domowej ma podłoże w uzależnieniu się od substancji psychoaktywnych (alkohol / narkotyki). Wiele interwencji policji odbywa się, kiedy członkowie danej rodziny znajdują się pod wpływem alkoholu, a najczęściej to sprawca „pod wpływem” wszczyna awantury i dopuszcza się stosowania przemocy wobec pozostałych członków rodziny, innych osób.

Zatem aby skutecznie oddziaływać na osobę stosującą przemoc domową, który jest osobą nadużywającą lub uzależnioną od alkoholu / narkotyków należy kierować go na leczenie zamknięte szpitalne lub ambulatoryjne oraz spotkania grup samopomocowych.

Grupa Anonimowych Alkoholików (AA) to wspólnota osób, utworzona w celu utrzymywania trzeźwości własnej i wspierania innych w jej osiągnięciu, poprzez dzielenie się swoim doświadczeniem, siłą i nadzieją., każdy kto ma problem z alkoholem i szczerą chęć zaprzestania picia może zostać członkiem wspólnoty. Na spotkania AA (zwane miningami) nie trzeba się zapisywać, nie prowadzi się żadnych list obecności, wychodząc z zasady – jak sama nazwa wskazuje – anonimowości. Na miting może przyjść każda osoba, która chce skorzystać z terapii, w tym samym okresie, może być już po terapii albo oczekiwać na termin leczenia. Oprócz Anonimowych Alkoholików istnieją również inne grupy skupiające osoby uzależnione, np. anonimowi narkomani, hazardziści.

Gmina Miejska Turek:

Na terenie miasta Turek działają 3 grupy anonimowych alkoholików, które spotykają się raz w tygodniu. Wspierają w absencji osoby uzależnione od alkoholu.

Gmina Turek:

Działa Grupa Anonimowych Alkoholików w Kaczkach Średnich.

Gmina Tuliszków:

Na spotkania grupy AA zgłaszają się trzeźwi alkoholicy oraz skierowani przez OPS i komisję alkoholową oraz dobrowolnie uczestniczący od kilkunastu lat stali członkowie ruchu AA. Spotkania dla uzależnionych odbywają się gronie kilku osób raz w tygodniu.

Gmina Władysławów:

Działa Grupa Anonimowych Alkoholików Odrodzenie – dobrowolne, samopomocowe grupy osób uzależnionych od alkoholu etylowego, tworzone w celu utrzymania trzeźwości własnej i wspomagania innych alkoholików w jej osiągnięciu.

5. Zespół Interdyscyplinarny.

Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnych programach przeciwdziałania przemocy domowej oraz założenia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej.

Na terenie Powiatu Tureckiego funkcjonuje 9 Zespołów Interdyscyplinarnych:

Gmina Brudzew:

Obsługą organizacyjno – techniczną zespołu zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brudzewie. Celem Zespołu Interdyscyplinarnego jest przede wszystkim:

- skoordynowanie wszelkich działań instytucji i organów zaangażowanych w niesienie pomocy osobom krzywdzonym,
- szybkie i skuteczne podejmowanie działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz zatrzymania przemocy w rodzinie,
- planowanie i realizacja działań pomocowych.

Zadaniami Zespołu Interdyscyplinarnego to przede wszystkim:

- usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym i zagrożonym zjawiskiem przemocy domowej,
- zbudowanie systemu działań w zakresie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą,
- udzielanie kompleksowej i profesjonalnej pomocy domowej,
- do konkretnych zadań Zespół powołuje grupę diagnostyczno – pomocową która pełni funkcję wspierającą i realizuje działania pomocowe wobec indywidualnych przypadków wystąpienia przemocy domowej,
- zatrzymanie przemocy i niwelowanie skutków przemocy.

Gmina Dobra:

Na terenie Gminy Dobra działa Zespół Interdyscyplinarny. To grupa specjalistów reprezentujących różne służby i instytucje, powołana do realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Zespół Interdyscyplinarny realizuje zadania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej oraz Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej. Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań przedstawicieli różnych podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Ponadto do jego zadań należy w szczególności:

- diagnozowanie problemu przemocy domowej,
- podejmowanie działań w środowisku dotkniętym przemocą domową mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą domową,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, kuratorów sądowych. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego mogą wchodzić również prokuratorzy i przedstawiciele innych podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Siedziba Zespołu Interdyscyplinarnego mieści się w Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Dobrej, ul. Wiatraki 13.

Wymienione działania prowadzone są w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”.

W indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy domowej Zespół może powołać grupę diagnostyczno – pomocową, roboczą, której zadaniem jest:

- opracowanie i realizacja planu pomocy rodzinie dotkniętej problemem przemocy,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- dokumentowanie podejmowanych działań oraz ich efektów.

Gmina Turek:

Zadania Zespołu Interdyscyplinarnego to:

- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej.

Gmina Kawęczyn:

Zespół Interdyscyplinarny współpracuje z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, GOPS w Kawęczynie, jak również z Punktem Konsultacyjnym w Kowalach Pańskich – Kolonia.

Gmina Małanów:

Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej. Zadaniem Zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3 i 5 oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności przez:

- diagnozowanie problemu przemocy domowej,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą domową,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową.

Zespół Interdyscyplinarny może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy domowej oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

Zespół organizuje dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową.

Do zadań grup diagnostyczno – pomocowych należy w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy domowej,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Gmina Tuliszków:

Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest:

- diagnozowanie problemu przemocy domowej,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w celach zapobiegawczych, podejmowanie interwencji,
- podejmowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową,
- monitorowanie sytuacji w rodzinach.

Gmina Miejska Turek:

Spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego odbywają się 4 razy w roku a pracą z osobami objętymi Niebieskimi Kartami zajmują się przemocą domową.

Gmina Władysławów:

Zadania Zespołu Interdyscyplinarnego to:

- rozwiązywanie problemów związanych z występowaniem przemocy domowej,
- zwiększenie skuteczności działań,
- diagnozowanie problemu przemocy domowej.

6. Poradnia psychologiczno – pedagogiczna w Turku.

Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Turku nie ma w statucie działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej. W trakcie bieżącej pracy z dzieckiem i rodziną, w przypadku podejrzenia przemocy domowej pracownicy poradni składają pismo do Sądu Rejonowego o wgląd w sytuację rodziny. Poradnia współpracuje z kuratorami Kuratorskiej Służby Sądowniczej, z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Turku, z ośrodkami pomocy społecznej oraz ze szkołami i przedszkolami z terenu powiatu.

7. Sąd Rejonowy w Turku, kuratorzy sądowi.

Pomoc Sądu Rejonowego w Turku w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej odbywa się poprzez jego wydziały tj. Wydział karny rozpoznający m.in.: sprawy z zakresu prawa karnego, wnioski prokuratora o zastosowaniu tymczasowego aresztowania oraz Wydział Rodzinny i Nietletnich, który rozpoznaje sprawy dotyczące demoralizacji i czynów karalnych nietletnich, dotyczące leczenia osób uzależnionych od alkoholu oraz środków odurzających i psychotropowych.

Z kolei kuratorzy sądowi realizują określone przez prawo zadania o charakterze wychowawczo – resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym, związane z wykonywaniem orzeczeń sądu.

W latach 2020 – 2022 wydane zostały 4852 orzeczenia w sprawach karnych dotyczących osób dorosłych, z tego 58 w sprawach dotyczących stosowania przemocy domowej.

Prokurator wydaje wytyczne dla policji i ma największy wpływ na poziom jej pracy oraz właściwe ukierunkowanie postępowania przygotowawczego. Dlatego ważna jest posiadana przez prokuratora wiedza na temat specyfiki zjawiska przemocy domowej, aby w trakcie postępowania przygotowawczego oraz sądowego naczelną zasadą przyświecającą jego pracy było zapewnienie bezpieczeństwa osobom pokrzywdzonym i pociągnięcie do odpowiedzialności tych, którzy stosują przemoc.

Osoby poszkodowane na skutek przemocy domowej, a także świadkowie mogą złożyć w prokuraturze bądź na policji zawiadomienie o przestępstwie ściganym w trybie publicznie – skargowym lub wniosek o ściganie przestępstwa (dotyczy to przestępstw ściganych na wniosek osoby poszkodowanej).

VII. CELE I ZADANIA PROGRAMU.

CEL GŁÓWNY:

Przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej na terenie powiatu tureckiego oraz zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- 1. Rozwój współpracy w zakresie budowy spójnego systemu przeciwdziałaniu przemocy domowej na terenie powiatu tureckiego.*

ZADANIA:

- 1) Systematyczne monitorowanie zjawiska przemocy domowej.
- 2) Analiza istniejącej infrastruktury instytucji i organizacji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.
- 3) Analiza skuteczności pomocy udzielanej osobom doznającym przemocy domowej.
- 4) Utworzenie punktów interwencji kryzysowej na terenie gmin mających na celu zwiększenie dostępności pomocy i skuteczności działań interwencyjnych.

- 5) Rozszerzenie działalności funkcjonującego przy PCPR w Turku Punktu Interwencji Kryzysowej.

2. *PODNOSENIE ŚWIADOMOŚCI SPOŁECZEŃSTWA W ZAKRESIE SKALI O MOŻLIWOŚCI PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ.*

ZADANIA:

- 1) Podejmowanie działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
- 2) Systematyczne podnoszenie wiedzy na temat przemocy domowej wśród pracowników instytucji i organizacji udzielających pomocy i wsparcia w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.
- 3) Opracowanie przystępnych informacji na temat procedur ochrony prawnej i wsparcia psychicznego dla osób doznających przemocy domowej, świadków przemocy domowej.

3. *ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI POMOCY OSOBOM DOZNAJĄCYM PRZEMOCY DOMOWEJ, A W SZCZEGÓLNOŚCI ZWIĘKSZENIE SKUTECZNOŚCI OCHRONY TYCH OSÓB.*

ZADANIA:

- 1) Udzielanie profesjonalnej pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej.
- 2) Organizowanie poradnictwa psychologicznego, socjalnego i prawnego dla osób doznających przemocy domowej.
- 3) Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową, m.in. poprzez opracowanie i realizację programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

VIII. REALIZATORZY PROGRAMU.

Realizatorami Programu będą:

1. Powiat Turecki / Starostwo Powiatowe w Turku (wydziały),
2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Turku / Punkt Interwencji Kryzysowej,
3. Komenda Powiatowa Policji w Turku,
4. Prokuratura Rejonowa w Turku,
5. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Turku,
6. Sąd Rejonowy w Turku,
7. Urząd Miejski w Turku / Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Turku,
8. Urząd Gminy w Turku / Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Turku,
9. Urząd Gminy w Brudzewie / Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brudzewie,
10. Urząd Miasta i Gminy Tuliszków / Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuliszkowie
11. Urząd Miejski w Dobrej / Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrej,
12. Urząd Gminy Kawęczyn / Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kawęczynie,
13. Urząd Gminy Przykona / Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przykonie,
14. Urząd Gminy w Malanowie / Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Malanowie,
15. Urząd Gminy we Władysławowie / Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we Władysławowie,
16. Zespoły Interdyscyplinarne,
17. Miejskie i Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
18. Organizacje pozarządowe.

IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU.

Źródłem finansowania zadań i działań określonych w niniejszym Programie będą środki pochodzące z:

1. budżetu samorządów: powiatowego i gminnych,
2. budżetu administracji rządowej i Województwa Wielkopolskiego,
3. funduszy europejskich.

X. MONITORING I EWALUACJA.

Monitoring i ewaluacja zapisów programu polegać będą na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez zmianę regulacji prawnych czy też narastanie poszczególnych kwestii społecznych. W tym celu zbierane będą informacje na temat zrealizowanych zadań i działań przez podmioty działające w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Turku. Roczne sprawozdanie z realizacji Programu będzie przedkładane Radzie Powiatu Tureckiego przez Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Turku i będzie integralną częścią rocznego sprawozdania z działalności PCPR w Turku.

XI. PODSUMOWANIE.

Program określa kierunkowy plan działania na lata 2024 – 2025. Wszystkie działania określone w Programie będą podejmowane i realizowane na zasadzie dialogu i współpracy z instytucjami, urzędami i organizacjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Niniejszy Program został opracowany przez pracownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Turku na podstawie własnych danych, jak i informacji zebranych z ośrodków pomocy społecznej, Komendy Powiatowej Policji w Turku i Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Turku oraz Sądu Rejonowego w Turku.

XII. ZAŁĄCZNIKI.

1. Powiatowy program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową na lata 2024 – 2025.
2. Powiatowy program psychologiczno – terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową na lata 2024 – 2025.

Załącznik nr 1 do
Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy
Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy
Domowej w Powiecie Tureckim na lata 2024 – 2025

**POWIATOWY PROGRAM KOREKCYJNO – EDUKACYJNY
DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ
W POWIECIE TURECKIM NA LATA 2024 – 2025**

Turek, grudzień 2023

SPIS TREŚCI:

I. Wprowadzenie	3
II. Podstawa prawna	3
III. Założenia programu	3
IV. Adresaci programu i ich kwalifikacja	4
V. Realizatorzy programu.....	4
VI. Cele programu	5
VII. Realizacja programu	5
VIII. Finansowanie programu.....	5

I. WPROWADZENIE.

Przemoc domowa określona jest w art. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

1. narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
2. naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
3. powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
4. ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
5. istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej;

Do takich sytuacji dochodzi w domu rodzinnym, w domu który kojarzy się nam z ciepłem, spokojem, miłością i bezpieczeństwem. Niestety czasami „cztery ściany” niby normalnego domu są „cichymi świadkami” dokonujących się tam tragedii z powodu stosowanej przemocy. Osobami doznającymi przemocy najczęściej bywają dzieci, kobiety, czasami osoby starsze czy niepełnosprawne. To one potrzebują pomocy ze strony najbliższego otoczenia i kompleksowego wsparcia różnorodnych instytucji, takich jak: sąd, policja, ośrodek pomocy czy powiatowe centrum pomocy rodzinie.

Oddziaływanie tylko na osoby doznające przemocy nie przyniesie oczekiwanych rezultatów bez odpowiedniego postępowania wobec osób stosujących przemoc domową. Dlatego też ustawodawca w art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej określił, iż do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności opracowanie, realizacja programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową. Programy te muszą być opracowane zgodnie z materiałami instruktażowymi dla podmiotów realizujących programy korekcyjno – edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową oraz z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej.

Niniejszy program stanowi odpowiedź na ww. przepisy i daje podstawy i możliwości podejmowania działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową na terenie powiatu tureckiego.

II. PODSTAWA PRAWNA.

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021r. poz. 1249 oraz z 2023r. poz. 2023 i 535).
2. Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej.
3. Materiały instruktażowe dla realizatorów programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023r. poz. 901 z późn.zm.).

III. ZAŁOŻENIA PROGRAMU.

Program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową ma na celu w szczególności powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy oraz rozwijanie umiejętności samokontroli i rozwiązywania problemów bez stosowania przemocy.

1. Przemoc domowa jest wyuczonym zachowaniem, które przynosi zyski i straty dla osoby stosującej przemoc.
2. Przemoc domowa jest tolerowana i wzmacniana przez postawy i poglądy wielu ludzi i często zakorzeniona jest we wzorach postępowania przekazywanych z pokolenia na pokolenie.
3. Przemoc domowa jest szkodliwym i raniącym nadużywaniem siły i władzy oraz dążenia do kontrolowania współmałżonki/współmałżonka, partnerki/partnera, dziecka lub sytuacji rodzinnej.

4. Można nauczyć się niestosowania przemocy, nigdy nie należy godzić się na przemoc i rezygnować z jej powstrzymywania.
5. Stosowanie przemocy nigdy nie może być usprawiedliwiane stwierdzeniem, że było skutkiem prowokacji ze strony osoby doznającej przemocy.
6. Korzenie przemocy domowej tkwią w stereotypach kulturowych i obyczajowych dotyczących płci, rasy, orientacji seksualnej, które usprawiedliwiają dyskryminację jednostek i grup społecznych.
7. Stosowanie przemocy domowej jest wyborem, za który osoba stosująca przemoc ponosi odpowiedzialność moralną i prawną.

IV. ADRESACI PROGRAMU I ICH KWALIFIKACJA.

Adresatami programu są osoby stosujące przemoc domową czyli osoby pełnoletnie, które dopuszczają się przemocy domowej wobec:

1. małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
2. wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
3. rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
4. osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
5. osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
6. osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
7. osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
8. małoletniego

Adresatami programu są osoby dorosłe, które przyznają się do stosowania przemocy, wykazują motywację do terapii, które chcą się nauczyć radzenia sobie z własną agresją, w szczególności:

1. osoby kierowane przez zespoły interdyscyplinarne,
2. osób, które w wyniku innych okoliczności zgłoszą się do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym.

Program skierowany jest do osób, które mają trudności w kontrolowaniu swoich emocji, nie potrafią rozładować napięcia w sposób społecznie akceptowany, rozwiązują trudności poprzez wykorzystanie swojej przewagi oraz przeważają u nich zachowania agresywne. W programie korekcyjno – edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową mogą uczestniczyć osoby uzależnione od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych po zakończonym programie psychoterapii uzależnień.

V. REALIZATORZY PROGRAMU.

1. Realizatorem programu korekcyjno – edukacyjnego jest Powiat Turecki, w imieniu którego działa Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Turku, będące realizatorem niniejszego programu.
2. Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową może być prowadzony przez osoby:
  - 1) posiadające wykształcenie wyższe na kierunku praca socjalna, pedagogika, pedagogika specjalna, nauki o rodzinie, politologia, politologia i nauki społeczne w zakresie pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, resocjalizacji lub pracy socjalnej lub
  - 2) posiadające tytuł zawodowy magistra na kierunku:
    - a) psychologia, praca socjalna, pedagogika, pedagogika specjalna, nauki o rodzinie, politologia, politologia i nauki społeczne w zakresie pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, resocjalizacji lub pracy socjalnej lub
    - b) innym, uzupełnionym studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, pedagogiki lub resocjalizacji, lub

- 3) będące terapeutami lub psychoterapeutami;
- 4) posiadające udokumentowany co najmniej 3-letni staż pracy w instytucjach lub innych podmiotach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej;
- 5) posiadające zaświadczenie o ukończeniu szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w wymiarze co najmniej 100 godzin, w tym w wymiarze 50 godzin w zakresie pracy z osobami stosującymi przemoc domową.

VI. CELE PROGRAMU.

Celem głównym programu jest przede wszystkim redukcja zachowań agresywnych, kształtowanie postawy partnerstwa i szacunku wobec innych osób oraz odpowiedzialności za popełnione czyny związane z przemocą. Program ma na celu w szczególności:

1. zmianę przekonań odbiorców programów korekcyjno-edukacyjnych dotyczących stosowania przemocy domowej;
2. powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy;
3. rozwijanie umiejętności samokontroli i współżycia, w tym bardziej efektywne radzenie sobie z emocjami, w tym złością lub poczuciem krzywdy w sytuacjach trudnych;
4. zmniejszenie przez uczestników programu skali zachowań opartych na sile i przemocy;
5. wzrost świadomości na temat zjawiska przemocy domowej i konsekwencji jej stosowania;
6. poszerzenie katalogu zachowań osób stosujących przemoc domową o zachowania alternatywne do krzywdzących w celu budowania relacji interpersonalnych opartych na poszanowaniu domowników i postawie partnerskiej;
7. kształtowanie umiejętności w zakresie wychowania dzieci bez użycia przemocy domowej;
8. uznanie przez osobę stosującą przemoc domową swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy;
9. uzyskanie informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych.

VII. REALIZACJA PROGRAMU.

Program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową prowadzi się w formie spotkań indywidualnych lub grupowych. W szczególnie uzasadnionych przypadkach może być prowadzony z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość.

Osoby prowadzące program zobowiązane są do:

1. prowadzenia zajęć grupowych, spotkań indywidualnych oraz prowadzenie dokumentacji zajęć zgodnie z przyjętymi materiałami instruktażowymi,
2. współpracy z instytucjami i organizacjami przeciwdziałającymi przemocy domowej.

VIII. FINANSOWANIE PROGRAMU.

Środki na realizację i obsługę niniejszego programu zapewnia budżet państwa.

Załącznik nr 2 do
Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy
Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy
Domowej w Powiecie Tureckim na lata 2024 – 2025

**POWIATOWY PROGRAM PSYCHOLOGICZNO-TERAPEUTYCZNY
DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ
W POWIECIE TURECKIM NA LATA 2024 – 2025**

Turek, grudzień 2023

SPIS TREŚCI:

I. Wprowadzenie	3
II. Podstawa prawna	3
III. Założenia programu	3
IV. Adresaci programu i ich kwalifikacja	4
V. Realizatorzy programu.....	4
VI. Cele programu	5
VII. Realizacja programu	5
VIII. Finansowanie programu.....	5

I. WPROWADZENIE.

Przemoc domowa określona jest w art. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

1. narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
2. naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
3. powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
4. ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
5. istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej;

Do takich sytuacji dochodzi w domu rodzinnym, w domu który kojarzy się nam z ciepłem, spokojem, miłością i bezpieczeństwem. Niestety czasami „cztery ściany” niby normalnego domu są „cichymi świadkami” dokonujących się tam tragedii z powodu stosowanej przemocy. Osobami doznającymi przemocy najczęściej bywają dzieci, kobiety, czasami osoby starsze czy niepełnosprawne. To one potrzebują pomocy ze strony najbliższego otoczenia i kompleksowego wsparcia różnorodnych instytucji, takich jak: sąd, policja, ośrodek pomocy czy powiatowe centrum pomocy rodzinie.

Oddziaływanie tylko na osoby doznające przemocy nie przyniesie oczekiwanych rezultatów bez odpowiedniego postępowania wobec osób stosujących przemoc domową. Dlatego też ustawodawca w art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej określił, iż do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności opracowanie, realizacja programów psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową. Programy te muszą być opracowane zgodnie z materiałami instruktażowymi dla podmiotów realizujących programy psychologiczno – terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową oraz z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej.

Niniejszy program stanowi odpowiedź na ww. przepisy i daje podstawy i możliwości podejmowania działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową na terenie powiatu tureckiego.

II. PODSTAWA PRAWNA.

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021r. poz. 1249 oraz z 2023r. poz. 2023 i 535).
2. Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej.
3. Materiały instruktażowe dot. programów psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023r. poz. 901 ze zm.).

III. ZAŁOŻENIA PROGRAMU.

Program psychologiczno – terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową ma na celu w szczególności powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy oraz rozwijanie umiejętności samokontroli i rozwiązywania problemów bez stosowania przemocy.

1. Przemoc domowa jest wyuczonym zachowaniem, które przynosi zyski i straty dla osoby stosującej przemoc.
2. Przemoc domowa jest tolerowana i wzmacniana przez postawy i poglądy wielu ludzi i często zakorzeniona jest we wzorach postępowania przekazywanych z pokolenia na pokolenie.
3. Przemoc domowa jest szkodliwym i raniącym nadużywaniem siły i władzy oraz dążenia do kontrolowania współmałżonki/współmałżonka, partnerki/partnera, dziecka lub sytuacji rodzinnej.

4. Można nauczyć się niestosowania przemocy, nigdy nie należy godzić się na przemoc i rezygnować z jej powstrzymywania.
5. Stosowanie przemocy nigdy nie może być usprawiedliwiane stwierdzeniem, że było skutkiem prowokacji ze strony osoby doznającej przemocy.
6. Korzenie przemocy domowej tkwią w stereotypach kulturowych i obyczajowych dotyczących płci, rasy, orientacji seksualnej, które usprawiedliwiają dyskryminację jednostek i grup społecznych.
7. Stosowanie przemocy domowej jest wyborem, za który osoba stosująca przemoc ponosi odpowiedzialność moralną i prawną.

IV. ADRESACI PROGRAMU I ICH KWALIFIKACJA.

Adresatami programu są osoby stosujące przemoc domową czyli osoby pełnoletnie, które dopuszczają się przemocy domowej wobec:

1. małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
2. wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
3. rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
4. osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
5. osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
6. osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
7. osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
8. małoletniego

Adresatami programu są osoby dorosłe, które przyznają się do stosowania przemocy, wykazują motywację do terapii, które chcą się nauczyć radzenia sobie z własną agresją, w szczególności:

1. osoby kierowane przez zespoły interdyscyplinarne,
2. osób, które w wyniku innych okoliczności zgłoszą się do uczestnictwa w programie psychologiczno – terapeutycznym.

Program skierowany jest do osób, które mają trudności w kontrolowaniu swoich emocji, nie potrafią rozładować napięcia w sposób społecznie akceptowany, rozwiązują trudności poprzez wykorzystanie swojej przewagi oraz przeważają u nich zachowania agresywne. W programie psychologiczno – terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową mogą uczestniczyć osoby uzależnione od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych po zakończonym programie psychoterapii uzależnień.

V. REALIZATORZY PROGRAMU.

1. Realizatorem programu psychologiczno – terapeutycznego jest Powiat Turecki, w imieniu którego działa Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Turku, będące realizatorem niniejszego programu.
2. Program psychologiczno – terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową może być prowadzony przez osoby:
  - 1) posiadające wykształcenie wyższe na kierunku pedagogika lub resocjalizacja, uzupełnione studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, lub
  - 2) posiadające tytuł zawodowy magistra na kierunku psychologia lub pedagogika lub na uzupełnionym studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, kierunku resocjalizacja, lub
  - 3) będące terapeutami lub psychoterapeutami.

3. Osoby prowadzące program psychologiczno – terapeutyczny, są obowiązane posiadać udokumentowany co najmniej 3-letni staż pracy w instytucjach lub innych podmiotach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.
4. Programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową mogą również prowadzić osoby posiadające udokumentowane prowadzenie co najmniej pięciu edycji programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

VI. CELE PROGRAMU.

Celem głównym programu jest przede wszystkim redukcja zachowań agresywnych, kształtowanie postawy partnerstwa i szacunku wobec innych osób oraz odpowiedzialności za popełnione czyny związane z przemocą. Program ma na celu w szczególności:

1. wzbudzanie motywacji wewnętrznej do zmiany zachowania przez analizę przyczyn postępowania i wgląd w mechanizmy własnych zachowań;
2. zdobycie lub poszerzenie wiedzy i umiejętności powstrzymywania się od zachowań przemocowych;
3. nabycie umiejętności służących rozwiązywaniu problemów i konfliktów bez użycia przemocy;
4. nabycie i kształtowanie umiejętności prospołecznych, w tym: asertywności, empatii, rozpoznawania, nazywania i wyrażania emocji, radzenia sobie w sytuacjach trudnych i konfliktowych, w tym radzenia sobie ze stresem, lękiem i złością;
5. poszerzanie samoświadomości, zwłaszcza w kontekście własnych zasobów oraz ograniczeń i negatywnych stereotypów funkcjonowania w relacjach rodzinnych;
6. nabycie i doskonalenie umiejętności wychowawczych i rodzinnych opartych na wychowaniu bez przemocy;
7. rozwój umiejętności związanych z budowaniem relacji rodzinnych i partnerskich;
8. pogłębianie wiedzy na temat wpływu przemocy na relacje społeczne i sposobów jej przeciwdziałania;
9. diagnozowanie potrzeb i nabywanie umiejętności dobierania prawidłowych strategii w ich zaspokajaniu;
10. wzmacnianie postawy odpowiedzialności wobec siebie i innych.

VII. REALIZACJA PROGRAMU.

Program psychologiczno – terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową prowadzi się w formie spotkań indywidualnych i grupowych. W trakcie programu psychologiczno-terapeutycznego poszczególne formy spotkań mogą być stosowane przemiennie, tak aby w największym stopniu zindywidualizować i dostosować oddziaływania psychologiczno-terapeutyczne do potrzeb osób stosujących przemoc domową. W szczególnie uzasadnionych przypadkach może być prowadzony z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiającym porozumiewanie się na odległość.

Osoby prowadzące program zobowiązane są do:

1. prowadzenia zajęć grupowych, spotkań indywidualnych oraz prowadzenie dokumentacji z zajęć zgodnie z przyjętymi materiałami instruktażowymi,
2. współpracy z instytucjami i organizacjami przeciwdziałającymi przemocy domowej.

VIII. FINANSOWANIE PROGRAMU.

Środki na realizację i obsługę niniejszego programu zapewnia budżet państwa.

UZASADNIENIE
do UCHWAŁY NR LX/381/2023
RADY POWIATU TURECKIEGO
z dnia 27 grudnia 2023r.

Zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021r. poz. 1249 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą, do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. Na podstawie art. 6 ust.4 pkt 2 i 3 do zadań powiatu z zakresu administracji rządowej należy opracowywanie i realizacja programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową oraz psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

Określone w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Tureckim na lata 2024 – 2025 cele są spójne ze Strategią integracji i rozwiązywania problemów społecznych w Powiecie Tureckim na lata 2016 – 2025 oraz innymi dokumentami poruszającymi kwestie przeciwdziałania przemocy domowej na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym.

Przyjęcie powyższego Programu jest konieczne ze względu na fakt zmiany dotychczas obowiązującej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która w dniu 21 marca 2023r. została zmieniona na ustawę o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Tym samym dla powiatu został określony obowiązek opracowania i realizacji powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej wraz z opracowaniem i realizacją programów korekcyjno – edukacyjnego i psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Tureckim na lata 2024 – 2025 daje podstawę prawną, merytoryczną i organizacyjną do podejmowania i realizowania wielu działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej. Będzie dokumentem, który skoordynuje działania publiczne, społeczne i indywidualne podejmowane w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej, realizowane nie tylko w oparciu o umocowania prawne wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Ponadto ułatwi pozyskiwanie zewnętrznych środków finansowych na realizowanie działań w szeroko rozumianym obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Wobec powyższego podjęcie tej uchwały jest uzasadnione.